

แบบบันทึกองค์ความรู้รายบุคคล

๑. ชื่อองค์ความรู้ เทคนิคการสร้างทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน
๒. ชื่อเจ้าขององค์ความรู้ นางกัญญารัตน์ กิ่งกำ ตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
๓. หมวดยุทธศาสตร์ที่บ่งชี้ (ตามแนวทางการจัดการความรู้ของหน่วยงาน) เทคนิคการพัฒนาอาชีพครัวเรือน
ตามแนวทางสัมมาอาชีพ

๔. ที่มาและเป้าหมายของการจัดการความรู้

กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยมีเป้าหมายให้ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้ เศรษฐกิจ ครัวเรือนมีความมั่นคง ประชาชนใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการบริหาร ราชการแผ่นดินของรัฐบาล (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ด้านการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการสร้าง โอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ และ เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กรมฯ ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน จำนวน ๒๐,๑๔๐ หมู่บ้าน ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ภายใต้แนวคิด “ชาวบ้านสอนชาวบ้าน” ที่เริ่มต้นด้วยการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้กับปราชญ์ ชุมชนด้านอาชีพ จากนั้นกลับไปสร้างทีมและจัดการฝึกอบรมอาชีพให้กับครัวเรือนที่ต้องการฝึกอาชีพใน หมู่บ้านเป้าหมาย ตลอดจนติดตาม สนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอาชีพ มีความรู้ และปฏิบัติอาชีพได้จริง จนพัฒนาเป็นอาชีพ ที่สร้างรายได้ให้กับครัวเรือนได้อย่างมั่นคง

๕. วิธีการ/ขั้นตอนการจัดการความรู้

๑. ทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินโครงการจากเอกสารแนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน
๒. ดำเนินการร่วมกับวิทยากรผู้นำสัมมาชีพหมู่บ้านละ ๑ คน ที่ผ่านการอบรม หลักสูตร “วิทยากร ผู้นำสัมมาชีพ” คัดเลือกปราชญ์ชุมชนเพิ่มเติมอีกหมู่บ้านละ ๔ คน เพื่อร่วมทำหน้าที่เป็นทีมวิทยากรสัมมาชีพ ชุมชนระดับหมู่บ้านๆ ละ ๕ คน โดยคัดเลือกจากฐานข้อมูล ตามแบบสำรวจปราชญ์ชุมชนหรือผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๓. ประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผน ออกแบบ วิธีการจัดประชุมฯ โดยมีเนื้อหาที่สำคัญในการประชุม เพื่อพัฒนาความรู้ เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการทำหน้าที่เป็นทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ใน การเตรียมความพร้อมให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพต่อไป ซึ่งมีกรอบการเรียนรู้ คือ ความรู้เรื่อง สัมมาชีพ โครงสร้างของสัมมาชีพ ความสำคัญของสัมมาชีพชุมชน กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน เทคนิค ของการเป็นวิทยากรผู้นำสัมมาชีพ
๔. จัดทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน พร้อมมอบหมายภารกิจ หน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ และ ติดตามครัวเรือนเป้าหมาย ที่ผ่านการอบรมอาชีพ ซึ่ง เรียกว่า “ครัวเรือนสัมมาชีพ ชุมชน” โดย ๑ หมู่บ้าน ให้แบ่งสัดส่วนของ ทีมวิทยากรสัมมาชีพ ชุมชน ๑ คน ต่อ ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ๕-๖ ครัวเรือน

๕. ทบทวนและจัดทำแผนปฏิบัติการฝึกอบรมอาชีพ ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ และ ติดตามครัวเรือน เป้าหมาย ที่ผ่านการอบรมอาชีพ ซึ่ง เรียกว่า “ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน”

๖. ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการอาชีพจาก แบบความต้องการฝึกอาชีพของคนในชุมชนที่ได้สำรวจไว้แล้ว

๗. จัดเตรียมพื้นที่ฝึกอบรม พื้นที่ดูงาน วัสดุ/อุปกรณ์ การสร้างสัมมาชีพชุมชน

๘. ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านลงพื้นที่เยี่ยมเยียนครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ ทั้ง ๒๖ ครัวเรือน โดยแบ่งตามสัดส่วนของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ๑ คน ต่อ ๕-๖ ครัวเรือน โดยการลงพื้นที่ให้ทีมวิทยากรดำเนินการ ดังนี้

๑) ให้ความรู้เรื่องสัมมาชีพชุมชน อธิบายความสำคัญ ของการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๒) ทบทวนความต้องการของครัวเรือนเป้าหมายฯ ว่า ยังคงมีความสนใจหรือต้องการฝึกอาชีพ หรือ เปลี่ยนแปลงอาชีพหรือไม่

๓) กำหนดวันฝึกอาชีพ

๔) ประสานงานกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเพื่อจัดหาวัสดุสำหรับฝึกอาชีพ

๖. ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการความรู้

๖.๑ เทคนิคและแนวทางการทำงาน

๑. ทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินโครงการจากเอกสารแนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๒. ดำเนินการร่วมกับวิทยากรผู้นำสัมมาชีพหมู่บ้านละ ๑ คน ที่ผ่านการอบรม หลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” คัดเลือกประชาชนชุมชนเพิ่มเติมอีกหมู่บ้านละ ๔ คน

๓. ประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผน ออกแบบ วิธีการจัดประชุมฯ โดยมีเนื้อหาที่สำคัญในการประชุมเพื่อพัฒนาความรู้ เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการทำหน้าที่เป็นทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

๔. จัดทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน พร้อมมอบหมายภารกิจ หน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ และ ติดตามครัวเรือนเป้าหมาย ที่ผ่านการอบรมอาชีพ ซึ่ง เรียกว่า “ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน”

๕. ทบทวนและจัดทำแผนปฏิบัติการฝึกอบรมอาชีพ ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ และ ติดตาม ครัวเรือนเป้าหมาย ที่ผ่านการอบรมอาชีพ ซึ่ง เรียกว่า “ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน”

๖. ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการอาชีพจาก แบบความต้องการฝึกอาชีพของคนในชุมชนที่ได้สำรวจไว้แล้ว

๗. จัดเตรียมพื้นที่ฝึกอบรม พื้นที่ดูงาน วัสดุ/อุปกรณ์ การสร้างสัมมาชีพชุมชน

๘. ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านลงพื้นที่เยี่ยมเยียนครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพทั้ง ๒๖ ครัวเรือน โดยแบ่งตามสัดส่วนของทีมวิทยากร สัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ๑ คน ต่อ ๕-๖ ครัวเรือน

๖.๒ ข้อพึงระวัง

๑. ต้องคัดเลือกวิทยากรสัมมาชีพที่มีความเสียสละ

๒. ไม่ควรปล่อยให้ผู้นำวิทยากรสัมมาชีพดำเนินงานคนเดียวเพราะอาจทำให้การดำเนินงานไม่ตรงตามกระบวนการงาน

๖.๓ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. ทีมวิทยากรสัมมาชีพระมีความเข้มแข็ง เสียสละ และอดทน
๒. ทีมวิทยากรสัมมาชีพมีความสามัคคี และมีความต้องการพัฒนาหมู่บ้านของตนเอง
๓. ติดตามการดำเนินงานของวิทยากรผู้นำสัมมาชีพอย่างใกล้ชิด และเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา แนะนำขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และเสนอให้ผู้นำสัมมาชีพมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน และดำเนินการตามแผน
๔. ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาครอบครัวแล้วช่วยเหลือให้คำแนะนำ เพื่อให้เป็นไปตามแผน
๕. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนทุกคนสามารถให้ความช่วยเหลือได้เมื่อประสบปัญหาในการดำเนินงาน

๖.๔ ปัญหาและวิธีการแก้ไข

๑. วิทยากรสัมมาชีพบางคนไม่สามารถพูดในที่ประชุมได้ แก้ไขปัญหาโดยการให้ฝึกพูดในที่ประชุมบ่อยๆ

๖.๕ ผลลัพธ์จากการแก้ปัญหาและการพัฒนาเรื่องนั้น

๑. วิทยากรสัมมาชีพสามารถพูดในที่ประชุมได้
 ๒. วิทยากรสัมมาชีพสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับครัวเรือนสัมมาชีพได้
-